

Perfectionistisch tot op de millimeter

Stephanie Gieles is van oorsprong industrieel ontwerper. Dit verklaart de aandacht voor ergonomie in haar ontwerpen, en haar perfectionistische voorliefde voor ‘gepuzzel tot op de millimeter’ zoals ze het zelf noemt. “Architecten denken meer vanuit het grote geheel, ik benader de opgave vanuit de mens.”

Gieles heeft al veel culturele projecten op haar naam staan, te beginnen met de afstudeeropdracht van haar opleiding tot industrieel ontwerper aan de TU Delft. Het betrof de herinrichting van het restauratielaboratorium van het Rijksarchief Limburg, gevestigd in een voormalig klooster. “Voor mij als industrieel ontwerper was het nieuw dat je ook in een ontwerp kunt zitten.”

Ter oriëntatie bezocht ze talloze restauratieateliers, om tot de ontdekking te komen dat ze allemaal een natte en een droge ruimte hadden. Na enig doorvragen bleek, dat deze indeling vooral uit traditie voortkwam, en voor het restauratieproces niet noodzakelijk was. “Ik vond het heel leuk om de routing van de apparatuur uit te dokteren.

Eigenlijk geldt voor ieder ontwerp, dat je heel vaak met de gebruiker moet praten, voordat je weet wat mensen eigenlijk willen, wat het achterliggende ontwerp-vraagstuk is.” Haar ontwerp voor het laboratorium viel zo in de smaak dat ze voor het Rijksarchief ook de entree mocht inrichten, en de leeszaal in de voormalige kloosterkerk. Een sobere ruimte met een monochroom kleurenschema. “Vanwege het tere kleurenpalet van de mergelkerk koos ik ervoor om het nieuwe interieur geheel grijs te maken, een gewaagde keuze waar ik

toch een paar nachten van wakker heb gelegen. Maar de verschillende materialen die ik voor de meubels heb gebruikt zorgen voor nuanceverschillen.” Bij de leestafels werden stoelen van Ahrend gebruikt, waarvoor Gieles speciaal hoge leuningen liet maken “...Voor rugdekking in die enorme ruimte, en voor de akoestiek. Aan de akoestiek in de leeszaal moest veel gebeuren, maar toen we er aan het werk waren merkten we dat de ruimte het gewenste gedrag eigenlijk als vanzelf afdwong: iedereen die de zaal betrad ging gedempter praten.” In totaal werkte Gieles gedurende zo’n vijf jaar aan het project. Toen de restauratiefunctie in Limburg werd opgeheven wilde het Nationaal Archief in Den Haag het maatwerk laboratoriummeubilair overnemen. Gieles werd gevraagd het ontwerp voor de nieuwe locatie te doen en het meubilair waar nodig aan te passen. “Ik vind het een groot compliment, als je eigen werk gerestaureerd wordt!”

Vouwblaadje

Er volgden meer projecten in Limburg. “Ik kreeg de vraag of ik voor AZL Heerlen een aantal aanpassingen aan een pand van Wiel Arets kon vormgeven, een heel strak en minimalistisch ontwerp.” Ook voor haar volgende opdracht werkte ze aan een ontwerp van Wiel Arets; het

ging om de inrichting van een schooltje uit de jaren ‘20, de tijd van het Nieuwe Bouwen. Gieles ontwierp voor de entree een balie uit één gezette plaat RVS die zich vanuit de gangvloer de receptieruimte invouwt, en paste hetzelfde idee toe in de pantry.

Voor de Raad voor de Rechtspraak in Den Haag, gevestigd in het oude ABN hoofdkantoor, ontwikkelde ze samen met de architect een mobiele vergaderplek bestaande uit een aantal verstelbare tafels. “Bij dit soort complexe ontwerpen is het heel belangrijk dat je een goede meubelmaker inschakelt die precies begrijpt hoe je iets wilt afwerken.” De voorzitter van de Raad voor de Rechtspraak kreeg een eigentijdse variant op de neoklassieke stijlkamers, met lambriseringen van handgeweven wollen tapijten. “Vroeger was het gebruikelijk om tapijten aan de wanden te hangen.” Als contrast werd gekozen voor een eenvoudige rubberen vloer. De glazen vergadertafel voorzag Gieles van een gematteerde doolhof aan

FOTO LINKS (Robert Oerlemans)
Rijksarchief Limburg, leeszaal in voormalige kloosterkerk

FOTO BOVEN (Robert Oerlemans)
Gieles gebruikte uitsluitend grijstinten bij de inrichting van de leeszaal van het Rijksarchief Limburg

FOTO LINKS (Erik Schilt Fotografie)
De RVS balie in het jaren '20 schoolgebouw

FOTO LINKSONDER (Levien Willemse)
**Eigentijdse variant op de neoklassieke stijlkamer,
Raad voor de Rechtspraak, Den Haag**

FOTO RECHTS (Joop van Reeken, Den Haag)
Door Gieles ontworpen tafel, Stadhuis Leeuwarden

FOTO RECHTSONDER (Wim van der Plas)
**Raadzaal Stadhuis Leeuwarden, met rond vergadermeubel,
uitgevoerd door Van der Plas Meubel & Project**

de onderzijde, om knieën en benen aan het zicht te onttrekken en als knipoog naar het zoeken van de juiste weg in de rechtspraak “En dan wil ik natuurlijk wel dat die doolhof klopt.”

Ronde balie

Ze wordt vaak gevraagd om een balie te ontwerpen, het liefst een ronde: “Opdrachtgevers hebben ergens een balie van mij zien staan, en vragen of ik voor hen net zoiets kan maken. Ik maak dan toch ook altijd een ontwerp waarvan ik denk dat het goed in het gebouw past en pas dus ook andere vormen toe. Maar de klant kiest toch vaak voor hetgeen ze al gezien hebben. Als je als ontwerper een vast handschrift hebt, vind ik dat eigenlijk een handicap. Je moet telkens iets nieuws kunnen maken.” Gieles ontwerpt ook werkplekconcepten en vindt het geen probleem om oplossingen te bedenken binnen ‘andermans’ projecten. “Ik werk vaak en graag in teams, altijd samen met een bouwkundig architect. “Haar voorliefde voor culturele projecten brengt met zich mee dat ze vaak voor monumentale gebouwen ontwerpt. “Hoe meer je het verleden van een gebouw laat spreken, des te meer mensen het gaan waarderen. Vaak hebben monumenten hele lastige afmetingen en ruimtes waar je bijzondere oplossingen voor moet bedenken. Ik houd van die puzzel. Je moet anders ontwerpen, omdat er al zoveel vaststaat, en om de techniek op een passende manier weg te werken. Bij nieuwbouw kan de architect alles zelf invullen, bij bestaande gebouwen moet je vaak zoeken naar compromissen.”

Knikkers

Dat dit haar bijzonder goed afgaat is te zien aan haar werk voor Stadhuis Leeuwarden. Ze ontwierp hier de inrichting van verschillende zalen, stijlkamers en het restaurant. “Ik houd niet van historiserend werk, daar zijn andere mensen weer heel goed in. Ik gebruik een hedendaagse ontwerptaal, maar wat ik doe moet wel passen in het gebouw.” Sommige zalen, zoals de ‘Oranjezaal’ waren al rijk gedecoreerd. Hier koos Gieles voor stoeltjes van B&B Italia, met beklede poten. De rode kleur past bij de kleuren in de portretten aan de wanden. Voor deze zaal ontwierp ze ook een meubel dat zich kan transformeren van bank tot tafel. Eén stijlkamer was zodanig aangetast dat deze helemaal opnieuw werd ingericht met een moderne lambrisering en een enorme zwarte tafel: bureau en vergader-tafel ineen. Om

het zwarte oppervlak te breken maakte Gieles middenin een glazen plaat, een soort vitrine gevuld met knikkers. Ook het ontwerp van de raadszaal is van haar hand: "Ik heb natuurlijk eerst een raadsvergadering bijgewoond. Wat me opviel, was dat iedereen continu heen en weer liep om met elkaar te overleggen. Dat bracht me op het idee om een meubel te ontwerpen met een extra zitbank tussen de 'binnen' en de 'buiten' ring, zodat je gemakkelijk even aan kunt schuiven om iets te bespreken."

Wakker

"Sinds kort doceer ik naast mijn eigen bureauwerk industrieel ontwerpen aan de TU. Ik vind het inspirerend; studenten stellen zoveel vragen, dat dwingt je om je eigen uitgangspunten weer eens

onder de loep te nemen, daar word ik helemaal wakker van. Ik zit al zo'n 15 jaar in het vak, dan dreigt het risico dat je op routine gaat drijven. De studenten houden mij scherp, en zij vinden het boeiend om les te hebben van iemand uit de praktijk."

Hoewel ze zelf opgeleid werd in een tijd dat de Delftse ontwerpmethodologie voornamelijk draaide om de technische voorwaarden waaraan een ontwerp moest voldoen, merkt ze dat er langzamerhand meer ruimte is gekomen voor andere zaken. "Vroeger was het in Delft uitsluitend 'meten is weten', de laatste jaren wordt er aan de TU gelukkig ook aandacht besteed aan het ontwikkelen van een eigen ontwerpvisie. Zonder visie krijg je ziellose ontwerpen: alles functioneert, maar het bezit geen waarde."

www.stephaniegieles.nl

